

(274. 5.)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG.

(Ingezonden bij brief van 2 Maart 1918.)

Ter beantwoording van de in het Verslag gemaakte opmerkingen heeft de ondergeteekende de eer het navolgende mede te deelen.

De in de eerste jaren aangenomen regel, dat er van Staatswege niet meer gelden zouden worden beschikbaar gesteld dan door particulieren zouden worden bijgedragen, kan om verschillende redenen niet worden volgehouden. Nu de crisis meer dan $3\frac{1}{2}$ jaar geduurd heeft, kan het Koninklijk Nationaal Steuncomité er niet op rekenen, dat er uit particuliere bron, waaruit tot heden ongeveer f 5 000 000 in zijne kas vloeide, nog zeer groote bedragen beschikbaar zullen worden gesteld.

Het strikt volgen van voornoemden regel zou dus beteekenen: het staken van den arbeid van het Koninklijk Nationaal Steuncomité. Geschiedde zulks, dan zou ook waarschijnlijk de arbeid der plaatselijke steuncomité's in de meeste gemeenten of geëindigd, of althans belangrijk worden ingekrompen op een oogenblik, dat en door de toename der werkloosheid, en ten gevolge van de prijsstijging der eerste levensbehoeften aan dien arbeid de meeste behoefte bestaat.

Het verlaten van bovengenoemden regel beteekent intusschen geenszins, dat er van particuliere zijde geen bijdragen voor de steunverlening gegeven worden. Er wordt door het Koninklijk Nationaal Steuncomité aan de geldmiddelen der plaatselijke comité's ten behoeve der gewone ondersteuning nooit anders dan percentsgewijze bijgedragen. In de meeste gevallen is die bijdrage 50 pct.; slechts in bijzondere gevallen wordt dit percentage verhoogd; doch steeds moet ter plaatse, hetzij door particulieren, hetzij door de gemeentekas nog een belangrijk deel der ondersteuning worden betaald.

In de groote sommen, die in den laatsten tijd onder den vorm van wachtgeld aan de in enig bedrijf werkloozen wordt uitgekeerd, wordt door het Koninklijk Nationaal Steuncomité nooit meer dan $\frac{1}{3}$ deel bijgedragen. Het overige wordt door de werkgevers en door de betrokken plaatselijke steuncomité's of gemeenten betaald.

De regel, dat een belangrijk deel der voor ondersteuning bestemde sommen door particulieren wordt gegeven, blijft dus, zij het in anderen vorm dan in den beginne, gehandhaafd.

Uit den aard der zaak kan deze regel echter niet worden toegepast ten opzichte der aanzienlijke bedragen noodig voor de sajet-, schoenen- en klompenverstrekking. Deze heeft het Koninklijk Nationaal Steuncomité op zich genomen op verzoek van den ondergeteekende. Van oordeel, dat het wenschelijk is de voordeelen van deze verstrekkingen alleen ten goede te doen komen aan hen, die geacht kunnen worden behoeftig te zijn en zich die artikelen tegen de geldende prijzen niet te kunnen aanschaffen, kon hier de weg, aangewezen door de bepalingen der Distributiewet, niet worden bewandeld. Natuurlijk vordert de verstrekking van bovengenoemde artikelen op deze wijze veel minder groote bedragen, dan wanneer deze krachtens de Distributiewet was geschied.

Ten opzichte van de subsidieering van den woningbouw voor den middenstand worde opgemerkt, dat deze geschiedt volgens vaste regels, waaraan voldoende publiciteit gegeven is. Elke vereeniging of particulier bouwer komt voor deze subsidieering in aanmerking, mits het blijkt, dat deze financieel voldoende krachtig is, en er waarborgen zijn, dat de bouw onder behoorlijke deskundige leiding plaats heeft. Bovendien wordt door een in dienst van het Koninklijk Nationaal Steuncomité staand architect elk bouwplan nauwkeurig onderzocht en wordt ter plaatse het noodige toezicht uitgeoefend. Eindelijk wordt geen enkel subsidie verleend zonder overleg met het betrokken gemeentelijke bouwtoezicht. Daar het Koninklijk Nationaal Steuncomité den eisch stelt, dat de huur binnen tien jaar niet mag verhoogd worden en er gedurende dit tijdvak slechts op eene zeer matige rente van het in den bouw vastgelegde kapitaal kan gerekend worden, maken bij de zeer groote prijsstijging der bouwmaterialen en het betrekkelijk geringe subsidie der particulieren slechts weinigen gebruik van de mogelijkheid tot subsidieering. Verreweg het grootste aantal bijdragen wordt aan gemeentebesturen of aan vereenigingen op altruïstischen grondslag gegeven. Een regel omtrent de volgorde bij het verlenen der subsidies is dan ook niet noodig. Afwijzing geschiedt slechts, indien de aanvragers niet voldoen aan de gestelde regelen, of indien er in één gemeente naar verhouding een te groot aantal woningen zou gesticht worden.

Bij den bedoelden woningbouw wordt op huren gerekend, die niet vallen binnen de huurgrenzen, waarbij van Rijkswege financieele steun wordt verleend. Zoodra dit geschiedt, trekt het Koninklijk Nationaal Steuncomité zich terug. Bij deze gedragslijn bestaat er dan ook voor samenwerking met het Woningcollege geen aanleiding.

De Minister van Financien woont de vergaderingen van de Uitvoerende Commissie van het Koninklijk Nationaal Steuncomité geregeld bij en is geheel op de hoogte van de verleende subsidies.

Het Koninklijk Nationaal Steuncomité houdt eene zoo intensief mogelijke controle op de besteding der gelden door de plaatselijke steuncomité's, die het subsidieert.

De steuntarieven worden aan de goedkeuring van het Koninklijk Nationaal Steuncomité onderworpen. Inderdaad doet dit al het mogelijke om eenerzijds te voorkomen, dat door het afdalen van de steuntarieven beneden een zeker peil, eene bedenkelijke verarming bij de steuntrekkenden zou intreden, anderzijds om te beletten, dat door het te hoog opvoeren der tarieven de werkwillegheid der ondersteunden zou afnemen. Erkend wordt, dat het uiterst moeilijk is te zorgen, dat aan beide zijden de grens te dezen opzichte niet overschreden wordt.

Het Koninklijk Nationaal Steuncomité gaat, in den wensch dat de hoogte der uitkeeringen op de werkwillegheid geen schadelijken invloed hebbe, zelfs zoover, dat, meent een plaatselijk steuncomité zijn verlangen dienaangaande niet te moeten volgen, het elke subsidieering van zulk een orgaan weigert, al geeft dit ook in overweging het deel der uitkeering, dat gaat boven de door het Koninklijk Nationaal Steuncomité gewenschte tarieven, geheel uit plaatselijke middelen te bestrijden.

Het Koninklijk Nationaal Steuncomité is eene stichting, welke in het leven is geroepen door Hare Majesteit de Koningin krachtens de stichtingsakte van den 4den October 1917. ¹⁾

Het heeft dus rechtspersoonlijkheid.

*De Minister van Landbouw,
Nijverheid en Handel.*

POSTHUMA.

¹⁾ Een afdruk dezer akte is ter Griffie neergelegd, terinzage door de leden.